

Brev dato: 07-06-2021
Sagsnr. 2021-10315

Jens-Frederik Nielsen
Medlem af Inatsisartut for Demokraatit

Postboks 1614
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: nap@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 57 2021

Kære Jens-Frederik Nielsen,

Du har i henhold til § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsat spørgsmål til Naalakkersuisut. Naalakkersuisut takker for spørgsmålene, som gengives og besvares nedenfor.

1. Hvilke handelshindringer mener Naalakkersuisut, at der i dag eksisterer i forholdet mellem USA og Grønland?

Svar:

På nuværende tidspunkt findes der lovgivning, konventioner procedurer og toldsatser, der kan være hindrende overfor handlen mellem Grønland og USA.

Som eksempel kan nævnes the Marine Mammal Protection Act, som er en lovgivning i USA, der indeholder et overordnet importforbud for varer som stammer fra havpattedyr, dog med undtagelser af kulturudveksling mellem Inuit i Alaska, Canada og Grønland, hvor man i personlig kapacitet kan indføre produkter, som stammer fra havpattedyr. Lovgivningens formål er at beskytte specielt hvalbestande, som er truede. Men den skelner ikke mellem havpattedyr, hvis bestande er truede og de arter af f.eks. sæler hvis bestande ikke er truede. Af denne grund er det f.eks. ikke tilladt at sælge produkter fra Great Greenland i USA.

USA vedtog endvidere the Fish and Fish Product Import Provisions of the Marine Mammal Protection Act i 2016, som er importbestemmelser der har til formål at reducere bifangst af havpattedyr i forbindelse med internationalt kommercielt fiskeri. I praksis betyder dette, at udenlandske fiskeriselskaber, herunder grønlandske, der ønsker at eksportere fisk og fiskeprodukter til USA, skal kunne bevise at de har indført standarder for bifangst, der er sammenlignelige med de amerikanske standarder for kommercielt fiskeri. Dette skal ske før de kan få tilladelse til at eksportere deres produkter til USA. Importbestemmelserne træder officielt i kraft i begyndelsen af 2022.

Den grønlandske fiskeriekspor er afgørende for den grønlandske økonomi. Det vil være hensigtsmæssigt at få skabt flere kernemarkeder for den grønlandske fiskeeksport, således nye kernemarkeder udover de nuværende i EU, UK og Østasien. Pandemien i 2020 og indeværende år

har aktualiseret dette behov for flere kernemarkeder. Et sådant supplerende kernemarked kan således være Nordamerika, herunder USA. Såfremt en virksomhed i Grønland ønsker at eksportere fiskeprodukter til USA, findes der i øvrigt en række procedurer, der kan gøre eksportprocessen særligt udfordrende. Bl.a. kan nævnes at fiskeriprodukter fra Grønland i øjeblikket ikke kan sendes direkte til USA. De først skal sendes til Danmark eller Island, og derefter videre til USA. Virksomheder skal tilmed ofte søge om et eksportcertifikat igennem fødevarestyrelsen, hvis de ønsker at eksportere til USA. I denne sammenhæng har virksomheden ansvaret for at skaffe gældende importkrav fra USA's myndigheder for det pågældende fiskeprodukt. Herudover skal virksomheden skaffe eventuelle kontaktoplysninger til USA's myndigheder. I tillæg til anskaffelsen af de nødvendige certifikater, skal den eksporterende virksomhed sørge for at blive registreret og godkendt ved Food and Drug Administration (FDA) i USA. Virksomheden er selv ansvarlig for registrering hos FDA. De skal tilmed selv sørge for at de har en fastsat importør på plads, før de eksporterer deres produkter. Derudover skal produkterne forhånds anmeldes (prior notice), før de ankommer til USA's grænse.

Ligeledes er der såsom konvention om regulering og fredning af store hvaler i Den Internationale Hvalfangstkommission (IWC), der har et moratorium på alle store hvaler, der betyder fangstforbud medmindre der foreligger en reservation til beslutningen. Der er for lande som Grønland, Alaska i USA og Chukotka i Rusland undtagelser med henvisning til traditionel hvalfangst. Betingelsen er dog at hvalprodukter kun anvendes til lokal brug, og derfor ikke må eksporteres. Derudover er der beslutning i Washington-konventionen fra 1973 (CITES), som ikke tillader eksport så længe der er moratorium på store hvaler i IWC.

Udover handelshindrende procedurer og lovgivning, er der fra amerikansk side også pålagt told på en række varer der kan have relevans for Grønland i fremtiden. Disse varer inkluderer bl.a. vand, aluminium, zink, guld og jern.

For bl.a. mindre grønlandske virksomheder, der har interesse i at søge adgang til det amerikanske marked, kan disse hindringer have stor betydning.

2. Hvad præcist vil Naalakkersuisut gøre for at skabe bedre handelsforbindelser til USA?

Svar:

Som en del af aftalekomplekset for tildeling af servicekontrakter ved Pituffik, der blev underskrevet i oktober 2020, inkluderede et af dokumenterne en plan for et styrket samarbejde mellem USA og Grønland. Her lægges der op til at arbejde frem imod at skabe en formel aftale vedr. samarbejde om handel og investering (Trade and Investment Framework Agreement, TIFA). Dette har til formål at skabe et fast formelt forum, hvor Grønland og USA mødes og her drøfter fællesinteresser med henblik på at forbedre handels – og investeringsrelationer. I denne forbindelse kan man afsøge muligheder for at imødekomme handelshindringerne mellem Grønland og USA.

Med hensyn til The Marine Mammal Protection Act og de tilhørende importbestemmelser vedr. bifangst, er det et arbejde som Departementet for Fiskeri og Fangst arbejder med og fortsat vil arbejde med således, at forskellige former for fiskeri kan leve op til de krav der bliver stillet.

Traditionelt set siden slutningen af 1700-tallet har handelsvejen for grønlandske eksportvarer gået til øst, således til en grønlandshavn i Danmark¹. I forhold til procedurerne for at eksportere grønlandske fiskeprodukter til USA, vil det til være oplagt at drøfte eventuelle forenklinger af disse processer, herunder at fremme mulighederne for at transportere fiskeprodukter direkte fra Grønland til USA, i stedet for at produkter først skal igennem Danmark. Denne dobbelte skibstransport over Nordatlanten medfører derudover en utilsigtet klimapåvirkning, hvorfor klimaforebyggelse kan således også være en bevæggrund for at skabe direkte skibsforbindelser mellem Grønland og Nordamerika.

I forbindelse med den amerikanske udenrigsministers besøg i Kangerlussuaq den 20. maj 2021, har Naalakkersuisut tilkendegivet at man ønsker en handelsaftale med USA, gerne en frihandelsaftale. Fjernelse af told fra relevante grønlandske produkter vil ligeledes være et af de områder man vil forsøge at tage op i forbindelse med forhandlinger vedr. handelsaftale med USA, enten gennem en TIFA eller en frihandelsaftale.

¹ Dette gjaldt dog ikke under 2. verdenskrig, hvor handelsvejen gik fra Grønland direkte til USA.

3. Hvilke produkter mener Naalakkersuisut, at vi fremadrettet kan eksportere til USA som følge af bedre handelsforbindelser?

Svar: Se spørgsmål 1 og 2

4. Hvornår forventer Naalakkersuisut, at sædet i Arktisk Råd overlades til Grønland?

Svar: Naalakkersuisut arbejder for og forventer snarest muligt at overtage varetagelsen af rollen som delegationsleder for Kongeriget i Arktisk Råd. Dette på såvel ministerniveau og Senior Arctic Officials-niveau.

a. Hvordan vil Naalakkersuisut arbejde for det?

Svar: Naalakkersuisut vil opnå dette via forhandlinger med Danmark.

b. Hvad vil Naalakkersuisut gøre, såfremt Danmark ikke vil afgive sædet i Arktisk Råd?

Svar: Naalakkersuisut forventer forståelse fra dansk side om, at den arktiske del af Kongeriget skal varetage rollen som delegationsleder i Arktisk Råd. Dette på såvel ministerniveau og Senior Arctic Officials-niveau.

5. Hvordan fortolker Naalakkersuisut Selvstyreloven i forhold til det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område?

Svar: Naalakkersuisut fortolker det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område i henhold til kapitel 4 i Selvstyreloven efter præambelens ånd.

a. Er det et samlet Naalakkersuisut, der deler opfattelsen af, at Grønland med Selvstyreloven i hånden kan føre sin egen udenrigs- og sikkerhedspolitik uden om Danmark?

Svar: Med baggrund i Selvstyreloven har Naalakkersuisut retten til at føre udenrigs- og sikkerhedspolitik på overtagne områder.

6. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for sagen?

Svar: Naalakkersuisut gør opmærksom på, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse. Dette står i præambelen til Selvstyreloven.

Med venlig hilsen

Pele Broberg

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv, Handel og Klima